

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput II. Status S. Birgittæ conjugalıs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A. BIRGERO.

Aboënsem episcopum, demortuum sub annum 1367, ætatis 70 scribit. Vide lit. proxime seq.

q Cum nata fuit Birgitta, seu seculi xiv initio, Hemmingus, de quo Vastovius, agere tantum potuit annum ætatis circiter xv, ut num. 54 Comm. præv. dictum est: huic itaque hæc Birgeri verba quadrare non possunt.

r Anno 1510, ut censet Joannes Peringskiöld in Ms. S. Birgittæ Genealogia.

s Margareta abbatissa Vastenensis illam nuncupat Ingridem: alibi legitur: Catharina, altera S. Birgittæ matertera, ut num. 60 Comment. præv. dictum est.

t Plumarium opus dicitur, quod ad modum plumarum textitur et variegatur, inquit Cangius in Glossario Gallice Ouvrage à ramage; citatque hunc Chronici Farfensis apud Muratorium Scriptt. Rer. Ital. tom. 2, part. 2, col 469 locum: In Silvaplana, ubi fuit antiquitus congregatio ancillarum, quæ opere plumario ornamenta ecclesiæ laborabant; quod ipsum tunc forte S. Birgitta faciebat.

CAPUT II.

B

Status S. Birgittæ conjugalis.

Marito sociata

Animadvertens exinde pater ejus, quod Virgo tam spectabilis et moribus elegans veluti altera Hester genus suum altius posset extollere, et quasi fons parvus in fluvium maximum crescens in aquas plurimas redundare. Ipsam cuidam viro *a*, juveni nobili prudenti et diviti *b*, desponsavit. Qui non sicut illi, qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum a se et a sua mente excludant, sed in timore Dei, qui malum consuevit expellere, inter se matrimonium contraxerunt, et contractum honestissime servaverunt. Erat namque in eorum conjugio puritas intentionis, inseparabilitas affectionis, et sanctitas conversacionis, castificantes animas suas in obvia caritate. Illa vero Deum habens præ oculis ita voluit bonam eligere vitam, ut etiam non negligeret bonam famam. Summe cavebat, ne quis de ea sinistra loqueretur, aut ne daret occasionem aliis, sibi in vita vel moribus detrahendi. Levitates, loca et personas, quibus notari posset, fugit, ut venenum. Considerans, quod facilius vicia uniuscujusque, quam virtutes intenduntur. Nec, quid boni quisque gesserit, agnoscitur, sed, si quid mali egerit, perscrutatur. Ancillas honestas, et comites morigeros secum habuit, qui sibi de conversacione bona possent testimonium perhibere. Attendens, quod nulla res magis animos induit honestos et in pravum inclinabiles revocat ad rationem, quam bonorum virorum conversatio.

piis operibus puritati conscientie, solitudini,

C 11 Operi pro cultu divino et utilitate proximorum cum famulabus suis intenta fuit, ne ociosa comederet panem suum. Confessiones quoque, quæ obstruunt os inferni et portas aperiant paradisi, continue frequentabat. Eligens sibi in confessorem magistrum quendam *c* pro salute animarum peritissimum, et devotum, cui in omnibus avidius obedivit; sciens, quod verba sapientum sunt sicut stimuli, et quasi clavi in altum defixi; quæ per magistrorum consilium data sunt. Unde et ipse confessor solebat dicere familiariter amicis suis. Hoc in dna Bir-

gitta signum alicujus futuræ gratiæ est, quod ipsa ita leviter peccata plangit, sicut alii gravissima, et nihil in verbis suis dimittit aut moribus indiscussum. Ne autem animum suum circa familiaria tantum occuparet negocia, quin etiam in lege Domini posset jugiter meditari, cum Judith secretum cubiculum est ingressa, ubi fluctuum mitigatis motibus, quasi in portum voluptatis deducta, lacrymis stratum conscientiæ suæ in tantum rigare consuevit, ut, absente marito, fere totis noctibus prudenter in orationibus non sine lacrymosis singultibus vigilaret, nec corpori suo a genuflexionibus et disciplinis secretis parcere voluit, ut corpus in servitutem redigeret disciplina.

12 Unde cum semel in gemitibus laborans instanter ad Dominum oraret, ut aliquis conveniens modus orandi sibi infunderetur, per quem Deo et beatæ Virgini posset cotidie sedulum officium exhibere. Beata Virgo scutum orationis ejus tanquam advocata fidelis ante Filium suum benedictum proferens, Ancilla suæ desiderium celeri effectui mansipavit. Nam quadam die, beata Birgitta mirum in modum mente in cœlestibus elevata, infusa est sibi oratio pulcherrima de passione Christi, nec non de vita et laude beatissimæ Mariæ Virginis Matris ejus, quam ita memorialiter cordi curavit tradere, ut eam postea legeret omni die: in cujus signum beata Virgo non longe post apparuit sibi dicens: Ego promerui tibi, illam posset extollere, et hanc leges *d*. Jejuniis, quæ mentem sublevant, carnem spiritui subjiciunt, concupiscentiæque nebulas dissipant et repellunt; instanter quoties potuit, insistebat. A culcioribus cibis et potibus occulte abstinens, ne a marito aut ab aliis notaretur. Elemosynas quoque fecit largissimas, deputatam habens domum pro pauperibus, quibus lavando eorum pedes, et eos vestiendo sæpissime serviebat. Sciens, quod bona est oratio cum jejuniis et elemosyna magis, quam thesauros auri cumulare. Sermones virorum approbatorum libenter audiebat, gestaque Sanctorum, et Bibliam, quam sibi in lingua materna scribi fecerat *e*, continue relegebatur; attendens, quod cetera impressionem recipit ex sigillo, ita hujus vitæ mortalitatem ab exemplo.

13 Cum quadam tempore Domina venerabilis periclitaretur in partu *f*, ita quod de vita ipsius desperaretur, et ipsa in uberibus consolationis beatæ Virginis ex intimo cordis affectu fiducialibus figerat anchoram spei suæ, statim in nocte, vigilantibus mulieribus et videntibus, persona quadam serico albo induta, subito visa est ingredi ad eam, quæ stans ante lectum singula corporis jacentis membra manibus pertractabat. Omnibus igitur, qui aderant, admirantibus, et ipsa, quæ apparuerat, disparente persona, absque omni difficultate protulit partum suum. Nec alicui vertatur in dubium, quin persona prædicta Virgo fuit Maria, sicut ipsa eidem beatæ declaravit postea dicens. Quando, inquit, difficultatem habuisti in partu, ego Maria ad te ingressa sum: ideo ingrata es, si non diligis me, labora igitur, ut filii tui sint etiam mei. O miranda Virginis humilitas, quæ neminem despiciat, et nullum in necessitatibus derelinquit! Felix mulier, quæ reginam cœlorum habere meruit obstetricem; sed feliciores filii, quos merito matris in filios adoptionis eligere voluit Mater Dei!

14 Filios

A 14 Filios quoque suos *g* et filias *h* cum magna sollicitudine et summa diligentia educavit, quos, quasi aquila provocans ad volandum pullos suos, et super eos volitans, unguibus correctionis et sane doctrine radiis solis justitiæ objecit, ordinans eis magistros *i*, qui ipsos in fide et moribus erudirent. Secuta in hoc consilium sapientis. Filii, inquit, si tibi fuerint, erudi illos et curva eos flectendo ad bonum a puericia eorum, et * filias tibi sint, serva corpus illarum et non ostendas hilarem faciem tuam ante illas *k*. Consurgensque diluculo, sicut Job, holocausta devote orationis non sine ploratu et fletibus pro singulis offerebat. Unde beatus Joannes Baptista ei apparens dixit: Quia plorasti, quod filius tuus *l* offendit me, non jejunans vigiliam meam, et malles eum servire mihi, quam regem esse, ideo ego juvabo eum, et armabo armis meis. Volens autem Sponsa Deo amabilis non solum liberos solerter educando *m* diligere, verum etiam dilectionem ad virum ferventer extendere, ut, sicut erant duo in carne una, sic etiam essent unum in Christo per glutinum caritatis; velut turtur, qui semper idem canit, et semper idem diligit, maritum suum, in bellicis rebus strenuum, et in consilio regum peritissimum, ad Dei timorem et venerationem solereius invitavit. Unde vir tam nobilis et strenuus, tante uxoris saniori ductus consilio, addiscendo legere Horas beatissimæ Virginis Mariæ et diversis pietatis operibus insistendo Deo et beate Virgini in timore sancto servire studuit, quicquid erat legis et justitiæ, quicquid morum et honestæ vitæ curans efficaciter adimplere. Sicque de eis verificari videtur id proverbium Sapientis: Mulier fortis oblectat virum suum, et annos vitæ sue pace implebit *n*.

B 15 Ut autem se a vanitatibus mundi liberius expedirent, ac divino servicio corda sua strictius manciparent, sicut olim Abraham, de terra et cognatione sua ac domo propria exierunt *o*, limina gloriosi Apostoli Jacobi in Compostella *p*, in magnis laboribus et sumptibus visitantes. Peragratis igitur multorum Sanctorum locis *q*, cum jam essent in reditu, Vir Deo devotus in Atrabato *r* cepit graviter infirmari *s*: invalescente autem infirmitate, Sponsa Dei in magna anxietate constituta per sanctum

C Dyonisium sic meruit consolari. Ego, inquit, sum Dyonisius *t*, qui a Roma veni ad has partes prædicare Verbum Dei *u*. Nunc ergo, quia speciali devocione dilexeras me, ideo prædico tibi, quod Deus vult per te innotescere mundo. Et tu tradita es custodie mee, propterea juvabo te. Et hoc tibi signum, quod vir tuus ex hac infirmitate non morietur. Unde ipsa merito potuit dicere cum Propheta: Secundum multitudinem dolorum in corde meo consolaciones tuæ lætificaverunt animam meam.

D 16 Nec mirum: nam post aliquos vero dies ibidem, scilicet in Atrabato, vidit mirabilia quædam, videlicet quomodo transitura esset Romam, et sanctam civitatem Jherusalem, et quomodo migratura esset de hoc sæculo. Quæ omnia Deus omnipotens misericorditer adimplevit. Post longam vero ægritudinem convalescente viro, duce Domino, qui omnia disposuit suaviter, ambo ad patriam incolumes sunt reversi. Unde impletur in eis, quod dicit Sapiens: Gratia mulieris sedule delectabit virum suum, et ossa illius impinguabit *x*. Considerantes ex-

emplum, quia omnis ponderatio non est digna continentiam *y* statuentes intrare monasteria ad serviendum Deo viventi omnibus diebus vitæ suæ. Unde ordinatis rebus et bonis suis, vir magnæ devocionis, et conversationis honeste, ut firmus in sancto perseverare posset proposito, in monasterio Alvastrensi *z* annis aliquibus morabatur *aa* Unde tandem in senectute bona transivit feliciter ex hoc mundo *bb*.

17 Ipsa autem Deo et hominibus dilecta diligenter attendens, quod, sicut naturaliter ille, qui est in profundo putei circa meridiem videt stellam, ubi ille, qui stat in superficie terræ in lumine, nullam videt stellam, sic spiritualiter, qui in profundo virtutum ponitur circa Christum, qui est mediator Dei et hominum, clarius intuetur celestia, quam qui mentem figit in ardorem lasciviæ hujus mundi, ad profundissimam humilitatis et innocentie foveam se projecit, ut altitudinem celestis dulcedinis posset subtilius contemplari. Unde tertio anno ante mortem viri sui humillima Virgo Maria apparuit *cc* ei dicens: Ego sum Regina miserorum. Ego tibi ostendere volo, qualis Filius meus erat in humanitate sua, et qualis, quando patiebatur in cruce. Et hoc erit tibi signum, quia venies ad loca, in quibus ego corporaliter conversabar, et ibi videbis spiritualibus oculis tuis Filium meum. O miranda pietas, cum ancilla Filii familiariter loquitur Mater Dei, ut de plenitudine ejus accipiant universi! Anno eciam quarto ante obitum viri *dd* Sanctus quidam in Regno Zveciæ nomine Botuidus *ee* apparuit Sponsæ Dei quasi in quodam mentis excessu profrens ista verba: Ego tibi promerui cum aliis Sanctis gratiam Dei scilicet audire et videre spiritualia et sentire spiritum Dei; et spiritus Dei inflammabit animam tuam. Nec mirum, quia omne cor, quod Spiritus sancti tangit gratia et mansuetudinis lenitate tranquillum et zelo justitiæ fit accensum.

ANNOTATA.

a *Ulfo*ni, *Gudmari* filio.

b *Annorum decem et octo adolescenti, cum ipsa annorum esset circiter tredecim: genus suum ducebat ille e Philippo, Ostrogothiæ in Sueciâ duce, ut dictum est num. 65 Comment. præcii: legisfer idem fuit Nericiæ, quæ Sueciæ proprie dictæ provinciæ est: cujusmodi vero fuerit legisferi munus in Sueciâ, ibidem num. 64 dictum est. Porro ab isto mariti sui Ulphonis munere Birgitta Nericiæ princeps non raro legitur appellata.*

c *Mathiam, canonicum Lincopiensem, virum piûm et eruditum, anno 1350 Stokholmie defunctum, de quo plura num. 26 Comment. præci.*

d *Orationes has, quas a B. Virgine S. Birgittæ revelatas volunt, vide apud Hormann a pag. 735. De earum revelatione, divinitus facta, non aliter censendum videtur, quam de ceteris revelationibus universim, de quibus vide dicta § 13 Comment. præci.*

e *Verosimiliter a Mathia, de quo hic ad lit. c.*

f *Cæciliæ, filie suæ ultimo genitæ, ut habet Vita S. Birgittæ abbreviata pag. 800; sed secundo eam loco recensent codex Wisingsburgensis, et Margareta abbatissa in Chronico.*

g *Filii*

A. BINGERO.

y

z

aa

bb

tum etiam
celestibus vi-
sionibus sub-
inde recreata.

cc

E

dd

ee

A. BIRGERO.

g Filii ejus et Birgeri fuere Carolus, Birgerus, Benedictus et Gudmarus.

h Filia vero Meretta, Cæcilia, S. Catharina et Ingeburgis. De S. Catharina actum est in Opere nostro tom. 3 Martii ad diem xxiv ejusdem mensis. De reliquis hujus fratribus et sororibus in Commentario prævio egi §§ 5 et 6; ex quibus etiam habes, falli Bailletum, cum ait, Carolum et Birgerum mortuos fuisse, cum ad bellum sacrum in Palestinam irent.

i Ex his fuit Nicolaus Hermanni, episcopus Lincopiensis, ex Diario Vastenensi ad annum 1391, quo obiit.

k Sic fere Ecclesiastici cap. 6 v. 25 et 26.

l Carolus. Vide lib. 4 Revelationum S. Birgittæ cap. 74.

m Quantam gesserit liberorum suorum salutis curam, docent specimina numm. 100 et seqq. Comment. prævii memorata.

n Ita Ecclesiastici cap. 26 v. 2; sed pro Sue legitur: Illius.

o Cum prius consensu mutuo continentia voto se conjux uterque obstrinxisset, ut dictum est in Comment. præv. num. 106, Quod vero ad tempus, quo id iter fuit institutum, attinet, ex dictis num. 123 ad annum circiter 1340 referendum apparet.

p Vide dicta in Annotatis in cap. 1, lit. e.

q Hinc collige, pios conjuges sive in itinere, sive in reditu aliorum quoque Sanctorum, saltem insigniorum, hinc inde templa adisse, cælitumque ibique terrenas reliquias debito fuisse honore prosecutos.

r Belgii civitas est sub metropoli Remensi episcopalis ad Scarpan fluvium in Artesia, cujus etiam caput est.

s Vide num. 127 Comm. præv.

t Primus, ut creditur, Parisiensis episcopus, et martyr, de quo agitur in Opere nostro fusiis ad diem sequentem, quem sibi sacrum habet.

u Consonat his Usuardus in Martyrologio ad diem ix Octobris: Apud Parisium, inquit, natalis sanctorum: martyrum Dionysii episcopi, Rustici presbiteri, et Eleutherii diaconi; qui beatus episcopus, a Pontifice Romano in Gallias prædicandi gratia directus, præfatam urbem devenit, ubi per aliquot annos commissum sibi opus ardentem prosequens, tandem a præfecto Fescennino una cum sociis gladio animadversus martyrium complevit.

x Ecclesiastici cap. 26 v. 16.

y Seu potius initum jam ante pactum continentiaë invocarunt, ac deinceps separatim vivere, et monasterium ingredi decreverunt,

z Ordinis Cisterciensis, a Suerchero rege anno 1150, ut scribit Benzelius in Notitia monasteriorum, quæ olim in Suecia ac Gothia floruerunt, fundato.

aa Satis igitur diu, ut professionem in eo Ordine emittere potuerit post absolutum etiam consuetum alias tirocinium. Vide dicta num. 141 Comment. præv.

bb Anno 1344, die 12 Februarii, sub annum ætatis quinquagesimum; quippe qui S. Birgittæ, anno ætatis suæ 71, Christi 1373 defunctæ, matrimonio conjunctus fuerit anno ætatis suæ 18, conjugis vero suæ 13 aut 14.

cc Sub annum 1340. Simile quid S. Birgittæ revelatum legitur initio lib. 7 Revelationum apud Hormann pag. 571; sed serius.

dd Adeoque anno 1339 aut sequenti.

ee S. Botuidi martyris in Suecia Acta illustrata sunt in Opere nostro ad diem xxviii Julii tom. 6 ejusdem mensis a pag. 635.

CAPUT III.

S. Birgittæ viduitas et obitus.

Mortuo autem viro a, postquam Mulier sancta et pudorata compararet suum simul animam, nunquam alteri se corporaliter conjunxit. Erat namque, sicut altera Judith, virtuti castitatis adjuncta ita, ut non cognosceret virum omnibus diebus vite suæ, ex quo defunctus est vir ejus, sed semper solitarie habitans et in gemitibus perseverans in sanctæ viduitatis proposito, sicut sub cristallo clarissimo, ne a pulvere vane glorie macularetur, aut tactu laudis humanæ frangeretur, vite sue reliquias mundissime custodivit. Fuit enim officiosa ad proximum, affectuosa ad Deum et secundum præceptum Apostoli quasi vere vidua: que desolata erat, speravit in Domino, instans obsecrationibus et orationibus nocte et die.

19 Sed quia plerumque Christus corda perfectorum visitat, eisque benignitatis suæ suavitatem manifestat, ut per eos ad infirmiores modum veniat et descendat. Transactis aliquibus diebus post mortem viri b, cum Sponsa Dei, in cujus semper anhelavit desiderio et amore, de statu suo esset sollicita, raptâ in spiritu vidit nubem lucidam, et audivit de nube vocem, sicut quondam filii Israël audiverunt loquentem Dominum in monte Synai de nube, et dicentem sibi: Ego sum Deus tuus, qui tecum loqui volo; et territa illa putansque illusionem esse, iterum audivit: Noli, inquit, timere, quia ego sum omnium Conditor, non deceptor; non loquor propter te solum, sed propter salutem aliorum. Audi, quæ loquor et vade ad Magistrum Mathyam c. Qui expertus est duorum spirituum discretionem d, et dic ei ex parte mea, quia dico tibi, quod tu eris Sponsa mea et canale meum, et audies et videbis spiritualia; et spiritus meus remanebit tecum usque ad mortem. O miranda Sponsæ felicitas, quæ æquiparari meruit Prophete Isaie, cui dictum est: Spiritus meus, qui est in te, et verba, quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo e.

20 Hoc autem speciale habuit Sponsa Dei, quod in viginti octo annis, ex quo cepit habere spiritum Dei f, nunquam profecta aut morata est nisi secundum infusionem spiritus divinitus sibi factam. Unde in principio revelationum sibi factarum statim fuit ei præceptum obedire magistro cuidam in Theologia g, et stare in monasterio h, quod ipsa cum omni subjectione et obedientia studuit adimplere. Quo enim majori caritate in eum ardebat, quem mente concupivit, eo timidius ei se subiecit, et amplius verebatur, ne Sponsus aliquid in ea inveniret, propter quod eam a suis amplexibus removeret. Cupiens ex hinc Sponsa Christi a cunctis mundi perturbationibus quiescere, et in sinu Sponsi, sopitis terrenis cupiditatibus dormire; statim post mortem viri distribuit omnia bona sua inter filios et pauperes, mutans habitum